

Naše Beseda

POPEKA, KANS., dne 19. čer. 1920. — Ct. red. "Pokrok".
 V pojednání, jak se tvoří uhlí, zajel jsem trochu do obrazotvornosti. Na obrazotvornost obyčejný člověk nemá moce; praktický člověk ptá se: Co mi z toho přibude do kapsy? Taškář bojí se obrazotvornosti, že by musil smát zitra vratit něco na svém taškářství; ogmatá se bojí, že by obrazotvornost svedla ho od uznávaných znamenat; člověk světa a módy se bojí, že by mohl přijít k němu, co není v "módě". A přece jednou z prvních podmínek sledených ucházejícím o důležitou, zřejmě službu, je zjistit, jak život má ucházející obrazotvornost. Co píše dnes, vyžaduje obrazotvornost.

Geologové udali, že Kansas byl aspoň dvě stokrát pod vodou, podle hornin. Ale uzná-li se, že byla sama pod horninami do neznámé hloubky je metamorfická, ohněm přetvořená z hornin vodou usazených, pak nevíme, co těch potop bylo. I láva sama, o níž se má za to, že je pode vším, může být roztavenina hornin. Pustí-li se tu udu obrazotvornosti, ano jiného nám nezbývá, pak země může být 20, 200 millionů stará, zrovna tak dobře, jako 2 milliony, odhad minule daný.

Havříkům jedná se prakticky o známost hornin do hloubky. Průměrný člověk, zvláště rolník, zajímá se buď o povrchní útvar země, tudíž úvaha o něm neměla by mu být nezajímavou. Geologové počítají s velkým množstvím zátop, ale nevysvětlují je. Jak by je mohl vysvětlit astronom, poznámenal jsem minule. Stykem země naší občas s nějakou kometou, nebo jiným podobným tělesem. Poznámennal jsem, jak takovým setkáním mohla povstat zátopa na zemi stažením vod za kometou. To mohlo by mít i jiné následky: urychlení aneb uvolnění otáčení se země kol své osy, tudíž kratší neb delší dny. Přelitím vod a obnažením dna mořského i magnetické póly země mohly být přesunuty tak, že zaujaly by jiné polohy vůči pólu vesměrnému; toiny i rovník by se posunuly. Horniny ukazují, že rovník musil časem být posunut, ale dosud se to nevysvětlilo způsobem jinakým, než by se mohlo stykem s cizím tělesem nahore navrženým.

Rovník odstředivostí více vyniká, než póly země; přesunutím rovníka a následujícím snížením se země, kde rovník býval, nastalo by "zfalšování", či zohýbání hornin tam a utvořilo by se pořadí hor, které by pak označovalo, kde dřívější rovník býval. Upozornil jsem, že takového pořadí stává: Pyreneje, Alpy, Balkán a Karpaty, Kavkaz, Hymalaje atd. bžjí v řadě. Nejen bžjí, ale i jiná podání ukazují, že známý člověk v Evropě přišel z tohoto pásma, což se zdá naznačovat, že kolébka lidstva byla pod rovníkem takto na zemi označením.

Člověk není spasen známostí ani vírou o tom, jak prošel potopou. Člověk je spasen poznáním toho vnitřního zákona, kterým žijeme, hýbeme se i trváme. Od tohoto zákona nelze se uchytil na pravo, ani na levo. Ale ve věcech zevních, minulých, jako byla potopa, o níž zachováni i v bibli staré pověsti, má obrazotvornost velkou svobodu, ba jest nezbýtná.

A proto, kdybychom se i domnívali, že ku příkladu záhadný národ Basků, o němž "Pokrok" nedávno přinesl pojednání, jest zbytek nějakých rodin, které se zachovaly na Pyrenejích skrze potopu poslední, rovněž jako předci známých národů zachráněni byli na tom samém pohorí dále na východ, při Kavkaze nebo indických horách Kúš, nemusilo by se obrátit na váze pověsti, jak se zachránil Noe.

Ale stávalo-li daného pohorí již za poslední potopy, pak tam nezmohl být rovník v ten čas, kdy potopa přišla, ale dříve někdy v minulosti. Rovník, když přišla potopa, nebyl také tam, kde jest dnes, poněvadž potopu teprve tam přišel. Proto rovník právě předpotopný musil být jinde. A poněvadž to byl poslední, musil

nejen být označen neupřesněným řadou hor, ale musil tu pásmo, kde se dotýká moře, dosud jevíti známky nezasazenosti opakujícími se zeměměřeními. Taková řada hor je "břeh" jižní Ameriky, běžící Skalnými horami Ameriky severní a přes Alasku a Bohring pohorím východní Asie. Páseží v pásmu v blízkosti těchto hor také bývá navětřovováno zeměměřeními, vody mořské, vtačeny do styku s horkou lávou, působí páry, které země otřásají a pohřeží se usazuje.

Dno Pacifiku ukazuje řady hor minulých potopených. Ostrovy havajské jsou na konci poměrného pohoří 3.000 mil dlouhého. Je-li to památka po rovníku kdysi, musil to být rovník ve veliké pradávnosti. Tak se to zdá historii rovníků, že vystoupnou v hory, ale pak poznenáhla se snižují, jako pohoří hor severní Ameriky při Pacifiku.

A tak se ten svět mění a země se musí stále přetvořovat. A lidstvo se musí obrozovat. Stvoření staré musí přejít v stvoření nové (2 Kor. 5, 17) a rod starý musí se nahradit rodem novým (Jan 3, 7). Celý běh národů jest jako vteřinou u porovnání se změnami na zemi. A běh a historie celé země je zase pravdě podobně jako okamžik v moři věčnosti. Tak všechno lidské hádání dojde hranice nekonečna. Vraťme se pak k svému malému životu, ale nahlédnuvše jednou ku nekonečnu, nikdy pak nebudeme tak maličkými, jako je člověk, který sám pro svou osobní "velikost" nikdy se neodvážil pomyslit na nekonečnost z chytrého domnění, že by tak mu na velikosti jeho ubýlo.

Úvahy dnešní chei doprovoditi, ne uhlím, jako minule, ale opakem, ledovci, které nechaly po sobě památku v celé kotlině mezi východním a západním pohorím v severní části Spojených Států. Všeude v části označené jsou po nich památky ve způsobě žulových balvanů. De Le Conte, našel je na místech, kde jest až na 300 stop hluboko štěrku proloženého těmito balvany. Někde byly dořezány z hor sjiždějími ledovci; někde dříve po vodě plovoucími kry a upuštěny při roztání těchto. Kde se takové plovoucí kry hromadily pro nějakou překážku a tam tály, nechaly po sobě kupy těchto balvanů a toho štěrku. A tak po celé severní půli Soustátí, od Skalných hor na východ, lze nalézt více méně památky po těch ledovcích. Le Conte uvažuje, že, jelikož i dnes v Gronsku jsou posunutí se ledovci 3.000 stop hluboké, mohly v čas své největší výše dostoupiti v Sev. Americe až na 6.000 st. Tu u Topeka viděl jsem balvan kamene vážící as 20 tun. Le Conte praví, že se najdou až stouctunové balvany donesené kry. Tudíž musily to být veliké kry.

Je-li to památka ledových místních, ze sněhů místních, které ukazují na možnost jejich výskytu. V Republice okresu, v Kansasu, je potok malý, Mill Creek. Severní břeh jeho je sblázený znenáhla k potoku, kdežto jižní zůstal kostrbatý a rozervaný. Tady je patrná stopa velkého místního ledovce. V okresu Saline, Nebr., východní či levý břeh řeky Big Blue je místy příkrý k řece a kostrbatý, kdežto západní břeh je také sblázený k řece. Památka tu ledovce. Řeky v Nebrasee, hlavně Platte, mají břehy severní sblázené, kdežto břehy jižní jsou většinou příkřejší a rozervanější. Řeka Missouri má břeh jiho-dakotský, ba celé okresy k řece, uhlazené od ledovců, kdežto břeh jižní, v Nebrasee, jest vysoký, příkrý a rozervaný. Pohlédneme-li tedy na ty uhlazené okresy v Jižní Dakotě a na ten vysoký a rozervaný břeh za řekou na jih v Nebrasee, nebudeme brát ve velkou pochybnost, že tu sjiždějí ledovce několik tisíc stop hluboké. Jsou-li velká jezera Superior, Michigan, Huron, Erie, Ontario prohlubněmi, brázdami po ledovcích, pak jistě musily dostupiti ohromné výše.

Ty ohromné spousty sněhu, které později změnily se v ledovce, zdá se, dosáhly největší výše po hranicích mezi Soustátím a Kanadou. Takové spousty sněhu nechají se vysvětlit tou samou příčinou jako potopa jinde. Změnou rovníka nastala změna tvaru země, doprovázená pukáním se

severní kůry. Kde přišla mořská voda do styku se spodní lávou takovouto trhlinou, obrátila se v hromné spousty páry vynesené do ohromné výše a zanesené po zemi. Zhuštěním a spadnutím těch to par nastaly záplavy. Kde země odvrácena byla od slunce a byl čas zimní, ledové páry musily se obrátit v ony ohromné spousty sněhu, z nichž povstaly zmíněné ledovce. Tak někde země zatopena byla nejen vodou z dílu od moře, ale vodou z kůry, kde přikryta spoustou sněhu, který podobně všecken život zničil, ba byl horší. Co živoucího se zachovalo při potopách posledních, mohly se zachovati na horách. Ale před sněhem a ledovci se nemohl zachovat živoucí žádný. Ze Severní Ameriky tebež jen jiho-západní některé státy byly ušetřeny onoho sněhu a ledovců. Tak už jsme tu na "novém světě", který nijak nemůže mít ty staré dějiny, jako Čína, leč v "cliff dwellers", obyvatelích skal, kteří tu byli kdysi před potopou, ale na naše doby se nedochovali. Snad i jim potopa konečně učinila. S áetou.

Jan Rundus.

DOPISY OD LEGIONÁRŮ.

Pan Anton Dvořák, bydlící v čísle 5028 jižní Dvacátá ulice, obdržel v těchto dnech od dvou legionářů, meškajících právě v Quebecu na cestě do vlasti, z nichž jeden je jeho přítelem a druhý bratrancem, dopisy, z nichž některé zajímavé části vyjímáme.

Přítel J. Sleehan, rodák z Letovic na Moravě, píše: Milý příteli! Předem přijmi srdečný dík za vzpomínku. Nevěřis, jak je nám Sibirjakům milé, když si někdo z našich na nás vzpomene. Říkám, že jsme si zvykli za těch šest roků v cizině, avšak přece se nám časem a to dosti často zasteskne po svých. Jsme vám, americkým Čechům, vděční za vaši obětavost. Neuvěříte ani, jak nám bylo v roce 1915 a 1916, když dostali jsme náhodou nějaké noviny vámi zasláné do rukou. Každý s dychtivostí pročel je do posledního písmenka, protože zprávy z naší domoviny nám byly vzácné.

Snad mně neuvěřis a řekneš, že přece jsme byli mezi Slovany! Ano, byli jsme mezi Rusy, mezi tímto militarismem zotročným a neuznávaným lidem. Oni, dobrozdělení a velkoušni lidé, tráslí se před svou vládou a před svými ukrutnými náčelníky. S námi cítili a my s nimi též. Jak jsme se těšili z vítězství revoluce v roce 1917, je těžko vypsat. Všichni jsme spěchali do řad našeho vojska, a bychom pomohli jim a sobě též.

Každý měl svatý ideál, položit život za svobodu, jak jejich, tak svoji. Mnoho z nás nemile bylo dotčeno zprávou o nutném našem odjezdu do Francie. Nepochybovali jsme o správnosti této cesty, protože jsme byli přesvědčeni důvěřiví. Později jsme poznali pravou příčinu, ale bylo již pozdě. Zahrali s námi velice ukrutně. (Pisatel je nepochybně orientován hodně na levo a přiklonil se k názoru zajisté mylnému, že s armádou československou zahráli si spojenci a že sami vyvolali roztržku s bolševiky. Názor tento převládá u mnohých legionářů, kteří v poslední době přiklonili se k levici. Přes to však uveřejňujeme jeho náhledy v plném znění, aby bylo patrné, jaké sméry jsou také v řadách našich legionářů. Pozn. red.)

Postavili nás proti těm, kteří nám byli tak drazí jako svoji, se zbraní v ruce a hlali nás v boj přes všechny naše protesty. Trvalo to jeden a půl roku, nežli jsme poznali, na čí straně je pravda. Ukázalo se, že jsme nebojovali za svobodu, ale ubíjeli jsme ji, protože jsme podporovali černou reakci. To byly naše nejtěžší chvíle. Tak jsme oplátili Rusům za jejich dobrotu k nám. Oni se své strany se nám nijak nemstili.

Ukázali svoji sílu a oni nás přivedli k poznání, co děláme. Pak nás velkoušně propustili. Tak skončila špinavá politika, čí — Brzy se ukáže. Nyní je zase přátelství Čechů s Rusy a máne nikdo nedonutí toto trhat. Již z Vladivostoku mně bylo těžko odjíždět na anglické lodi, když jsem viděl, jak provokativně žlutá rassa si počínala na čistě ruském území. Tam jsme se spojovali se všemi, třebaž s Japonci, jen abychom zhnítili sovětskou republiku ruskou na

Trinerovy Léky

nejsou v dosahu prohibice

Ti, kdo potřebují léku proti žaludečným potížím, zácpě, špatnému trávení, nadměrné bolesti hlavy, nervosní dráždivosti, povšechné malátnosti a pod., uslyší rádi, že

Trinerovo Léčivé Hořké Víno

nespadá pod právomoc prohibičních zákonů. Formule tohoto léku byla pečlivě prohlédnuta, a United States Revenue Department ve Washingtoně, D. C., dne 2. května 1919 již poznovu prozkoumal a schválil. Stejně stalo se s formulí

Trinerovy Angeliky Hořké

jež rovněž poznovu uznána za lék, jenž nespadá v obor nápojové prohibice. Právě nám p. Rev. Skoček z Jarell, Tex., píše v listě z 30. dubna, jak výborně mu Angelika Hořká pomáhá při zotavování se z velmi těžké influenza. Již před lety mu jednou pomohla, a nyní si na ni vzpomněl a vděčně uznává její výtečný účinek.

k dostání ve všech lékárnách.

Joseph Triner Company

velkovýroba léků

1333 43 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

prání čí? Do této doby se to nepodařilo a doufám, že se to nikomu nepodaří. Odpusť, že Tě znepokojuji touto historií, avšak chei, aby Ti pravda byla známa. S pozdravem Tvůj přítel, J. Sleehan z Letovic na Moravě.

NESVĚDOMITĚ VYKORISTOVÁNÍ EMIGRANTŮ.

Oznamuje se z různých míst, že v Spojených Státech nachází se v oběhu za mnoho milionů bankovek bývalého Rakousko-Uherska, kolkovaných i nekolkovaných, které nesvědčícími agenti nabízejí ku prodeji. Obeházejí přistěhovalce dům od domu za účelem aby prodali tyto bezcenné peníze za dobré, těžce vydělané americké dolary. Tak bylo ošizeno již na sta lidí, kteří před odjezdem do kraje si od nich nakoupili "kouruny". Skoro tragický dojem činí takový emigrant, vracející se domů s tobolekou napěchovanou tímto bezcenným papírem, myslí, že jest majitelem malého bohatství. S trpkým sklamaním pak pozná doma, že stal se obětí prohnáného podvodníka, který jej ošidil o všechny úspory. Varujeme tedy čtenáře zpráv B. F. L. I. S., aby nekupovali ani kolkované, ani nekolkované peníze býv. rak. uher. monarchie, a upozornili na agenta úřady.

Cizojazyčná informační služba Červeného Kříže má za účel chrániti přistěhovalce i vystěhovalce před nebezpečím buď od zlyhlých lidí, nebo před škodou z vlastní neznalosti. Červený Kříž prosí československé spolky, časopisy i jednotlivce, aby varovali před agenty nabízejícími takové bezcenné peníze, a milerád přijme oznámení o podobných rejdech a dodá je příslušným úřadům. Adresa je: Prof. Šárka B. Hrbkova, Československá Section American Red Cross, 1107 Broadway, New York City. Zde dostane se emigrantovi porady, podpory i ochrany. — B. F. L. I. S.

PAMATUJTE SI TYTO VĚCI.

Čistý vzduch jest potřebný ke zdraví, jako čistá a výživná strava. Lidé nemají spáti v přeplněných místnostech, ani při zavře-

ných oknech. Domov a dílna musí být drženy v čistotě a dobře větrány. Špína a nečistý vzduch jsou spojenci tuberkulosity.

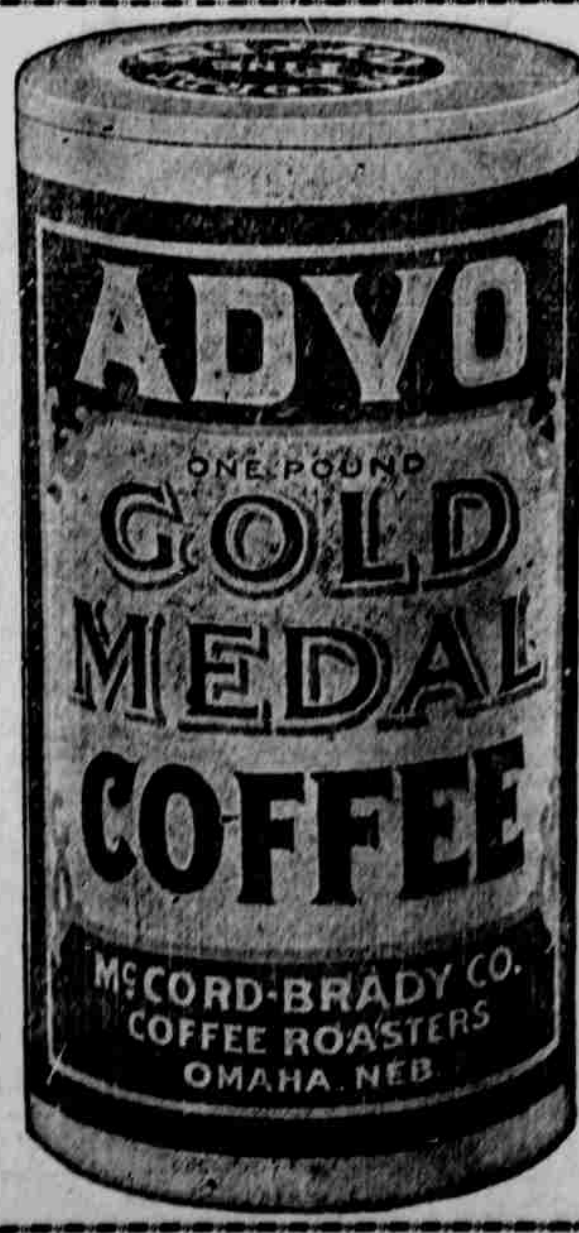
Osoby s nastuzením dlouho trvající, nebo které ztrácejí na váze a síle, mají jít k lékaři, do dispensarie nebo na kliniku. Jest nebezpečno čekat.

Nedbalé plivání šíří nemoc. Nemocné osoby mají své chvilky spáti.

Třeba nikdo nemá spáti se souchoťinám, opatrný souchoťinář není nebezpečným těm, kdož s ním bydlí neb pracují.

Veliká většina lidí možná, že měla tuberkulosu v systému tělesném, avšak neomocněli na ni, poněvadž jsou všeobecně opatrní na své zdraví a sílu.

Vždy si přikryjte ústa a nos šátkem když kašlete, neb kýháte, a trejteje na tom, aby tak i jiní činili. — (B. F. L. I. S.)

ADVO

znamená--oznamuje Omahu

Jedna z věcí jež umístila OMAHU NA MAPU

McCord Brady Co.

Advo "Town"